

PROCEDURA POSTĘPOWANIA PIELĘGNIARKI/POŁOŻNEJ OBJĘTEJ OCHRONĄ PRZEWIDZIANĄ DLA FUNKCJONARIUSZA PUBLICZNEGO W PRZYPADKU AGRESYWNEGO ZACHOWANIA PACJENTA/RODZINY

Procedura dotyczy zasad postępowania pielęgniarki, położnej w przypadku zachowania osoby agresywnej podczas i w związku z wykonywaniem czynności polegających na udzielaniu świadczeń zdrowotnych, o których mowa w art. 4 ust.1 pkt. 1-5 i art. 5 ust. 1 pkt. 1-9 ustawy z dnia 5 lipca 2011r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz.U. Nr 174, poz. 1039 z późn. zm.) korzystających z ochrony przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych zgodnie z art. 11 ust.2 w/w ustawy.

CEL

Zapewnienie ochrony pielęgniarkom i położnym, stworzenie bezpiecznych warunków pracy oraz prawidłowe i niezakłócone wykonywanie przez nich obowiązków służbowych podczas oraz w związku z udzielaniem świadczeń zdrowotnych wobec pacjenta.

OKREŚLENIE POJĘĆ

Agresja (łac. aggressio napaść, natarcie)psychol.działanie (fizyczne, słowne) zmierzające do spowodowania szkody, wyrządzenia krzywdy fizycznej lub psychicznej, skierowane na inną osobę, także zamiar takiego działania lub względnie trwała tendencja do takich działań.

1.**Agresja fizyczna**– atak skierowany na inną osobę, w którym atakujący posługuje się określonymi częściami ciała lub narzędziami przyjmującymi formę uderzenia, potrącenia, kopnięcia, pobicia itp. powodującym zadanie bólu lub uszkodzenia ciała.

2.**agresja słowna** (werbalna) – posługiwanie się sformułowaniami werbalnymi, szkodliwymi dla atakowanej osoby, wywołując w niej strach, poczucie krzywdy lub odrzucenie emocjonalne.

Pobudzenie - to stan psychicznego podniecenia i wzmożonej aktywności

Osoba agresywna – pacjent, rodzina pacjenta, opiekun itp.

Naruszenie nietykalności cielesnej – to każda umyślna czynność osoby agresywnej oddziałująca na ciało pielęgniarki, położnej, która nie jest przez nią akceptowana. Każde bezprawne dotknięcie, upokorzenie lub inny krzywdzący kontakt fizyczny (umyślne sprawienie bólu np. kopnięcie, szarpanie za włosy, spoliczkowanie, popchnięcie itp.) lub czynności, które są dla niej obraźliwe, krzywdzące, kłopotliwe.

Czynna napaść - każde działanie zmierzające bezpośrednio do naruszenia nietykalności cielesnej i wyrządzenia w ten sposób dolegliwości fizycznej. Staje się więc przestępstwem dokonany w chwili przedsięwzięcia działania zmierzającego bezpośrednio do naruszenia nietykalności cielesnej, które w rzeczywistości nie musi nastąpić.

Znieważenie – to każde zachowanie osoby agresywnej, uwłaczające godności osobistej pielęgniarki, położnej, stanowiące przejaw lekceważenia, pogardy, mające obelżywy, obraźliwy charakter (obraźliwe słowa, gesty).

W praktyce jest to używanie w stosunku do pielęgniarki i położnej słów wulgarnych, powszechnie uznanych za obelżywe, gesty.

OPIS ZASAD ZASTOSOWANIA PROCEDURY

Warunki :

- Objęcie pielęgniarki i położnej ochroną przewidzianą dla funkcjonariusza publicznego możliwe jest dopiero po zaistnieniu przesłanek zawartych w art. 4 ust.1 pkt. 1-5 i art. 5 ust.1 pkt.1-9 ustawy z dnia 15 lipca 2011r. o zawodach pielęgniarki i położnej, które muszą wystąpić podczas i w związku z wykonywaniem przez pielęgniarkę, położną wskazanych w ww. przepisach prawnych czynności.
- Zaistnienie zdarzenia zdrowotnego „podczas i w związku” z wykonywaniem przez pielęgniarkę, położną świadczenia zdrowotnego oznacza zbieżność czasową i miejscową zachowania osoby agresywnej i wykonywania obowiązków służbowych przez funkcjonariusza publicznego niezależnie od miejsca pracy i formy zatrudnienia.
- Pełnienie obowiązków służbowych przez pielęgniarkę, położną może mieć miejsce również poza godzinami pracy, jeśli w tym czasie podejmuje czynności związane z udzielaniem świadczeń zdrowotnych jednak musi zaistnieć związek czasowo-przyczynowy pomiędzy zaistniałym zdarzeniem a udzielanym rodzajem świadczeń.
- W świetle art. 11 ust.2 ustawy z dnia 15 lipca 2011r. o zawodach pielęgniarki, położnej, pielęgniarka, położna wykonująca czynności, o których mowa poniżej jest traktowana w taki sposób przez prawo, w jaki sposób kodeks karny traktuje funkcjonariuszy publicznych. Na przykład: naruszenie jej nietykalności cielesnej, zniewaga czy czynna napaść na nią będzie kwalifikowana jako przestępstwo, o którym mowa w przepisach kodeksu karnego.

Przesłanki:

1.Ochrona prawna przysługująca pielęgniarence objętej ochroną przewidzianą dla funkcjonariusza publicznego podczas wykonywania czynności zawodowych polegających na:

- Rozpoznawaniu warunków i potrzeb zdrowotnych pacjenta
- Rozpoznawaniu problemów pielęgnacyjnych pacjenta
- Planowaniu i sprawowaniu opieki pielęgnacyjnej nad pacjentem
- Samodzielnym udzielaniu w określonym zakresie świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych oraz medycznych czynności ratunkowych
- Realizacji zleceń lekarskich w procesie diagnostyki, leczenia i rehabilitacji

2.Ochrona prawna przysługująca położnej objętej ochroną przewidzianą dla funkcjonariusza publicznego podczas wykonywania czynności zawodowych polegających na:

- Prowadzeniu porodu fizjologicznego oraz monitorowaniu płodu z wykorzystaniem aparatury medycznej
- Rozpoznawaniu ciąży, sprawowaniu opieki nad kobietą w przebiegu ciąży fizjologicznej, a także prowadzeniu w określonym zakresie badań niezbędnych w monitorowaniu ciąży fizjologicznej
- Kierowaniu na badania konieczne do jak najwcześniejszego rozpoznania ciąży wysokiego ryzyka
- Przyjmowaniu porodów naturalnych, w przypadku konieczności także z nacięciem krocza, a w przypadkach nagłych także porodu z położenia miednicowego

- Podejmowaniu koniecznych działań w sytuacjach nagłych, do czasu przybycia lekarza, w tym ręcznego wydobycia łożyska, a w razie potrzeby ręcznego zbadania macicy
- Sprawowaniu opieki nad matką i noworodkiem oraz monitorowaniu przebiegu okresu poporodowego
- Badaniu noworodków i opiece nad nimi oraz podejmowaniu w razie potrzeby wszelkich niezbędnych działań, w tym natychmiastowej reanimacji
- Realizacji zleceń lekarskich w procesie diagnostyki, leczenia i rehabilitacji
- Samodzielnym udzielaniu w określonym zakresie świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA PIEŁĘGNIARKI, POŁOŻNEJ

1. W przypadku agresywnych zachowań ze strony osoby agresywnej, pielęgniarka, położna podejmuje działania w zakresie:
 - a. wyciszenia agresji poprzez rozmowę w celu wyjaśnienia powodu jej powstania
 - b. zachowania bezpiecznej odległości wobec osoby agresywnej
 - c. informowania ww osoby o przysługującej pielęgniarce, położnej ochronie prawnej przewidzianej dla funkcjonariusza publicznego i konsekwencjach prawnych z tym związanych.
2. W przypadku zaistnienia zachowań, jakich dopuściła się osoba agresywna wobec funkcjonariusza publicznego należy :
 - a. w przypadku zaistnienia przesłanek przestępstwa zawiadomić organa ścigania składając zawiadomienie stanowiące załącznik nr 1 o przestępstwie uwzględniając:
 - okoliczności ze wskazaniem, że do zdarzenia doszło w czasie i w związku z wykonywaniem czynności służbowych podczas udzielania świadczeń zdrowotnych,
 - wskazać w trakcie, jakich czynności (udzielanych świadczeń) doszło do zdarzenia.
 - b. odnotować powyższy fakt w obowiązującej dokumentacji medycznej, uwzględniając powyższe przesłanki
 - c. wskazać świadków zdarzenia, jeśli to możliwe z imienia i nazwiska
 - d. poinformować niezwłocznie kierownika oddziału/ placówki, lekarza dyżurnego, przełożonego o zaistniałej sytuacji
 - e. w przypadku doznanych obrażeń przez pielęgniarkę, położną poddanie się badaniu przez biegłego lekarza medycyny sądowej.

OCHRONA PRAWNO-KARNA NALEŻNA FUNKCJONARIUSZOWI

Funkcjonariusz publiczny w myśl art.11 ust.2 ustawy o zawodach pielęgniarki i położnej podczas i w związku z wykonywaniem przez niego świadczeń zdrowotnych chroniony jest przez odrębne przepisy Kodeksu Karnego w przypadku naruszenia nietykalności cielesnej, czynnej napaści na funkcjonariusza publicznego oraz znieważenia funkcjonariusza publicznego. Przepisy ustawy karnej odnoszące się do ochrony prawno karnej funkcjonariusza publicznego mają za zadanie chronić godność i nietykalność cielesną pielęgniarek i położnych. O naruszenie nietykalności cielesnej funkcjonariusza można oskarżyć tylko kogoś, kto zrobił to podczas pełnienia przez funkcjonariusza obowiązków służbowych lub w związku z nimi i będzie podlegał dpowiedzialności prawno karnej.

1. Przestępstwa popełnione przeciwko funkcjonariuszowi publicznemu ścigane są z urzędu, a skierowanie aktu oskarżenia, inicjowanie dowodów, występowanie przed sądem to obowiązek prokuratora

2. Sprawca przestępstwa przeciwko funkcjonariuszowi publicznemu odpowiada surowiej i zagrożony jest karami: grzywny, kary ograniczenia wolności, kary pozbawienia wolności.
3. Organy ścigania po wpłynięciu zawiadomienia winny podjąć działania zmierzające do ukarania sprawcy, nie jest tu konieczne uzyskanie wniosku o ściganie od pokrzywdzonego (pielęgniarki, położnej).
4. Odpowiedzialność za napaść na funkcjonariusza została uregulowana odrębnymi przepisami.

PODSTAWA PRAWNA

1. Ustawa z dnia 15 lipca 2011r. o samorządzie pielęgniarki i położnej (Dz.U. Nr 174, poz. 1039 z późn.zm.)
2. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks Karny (Dz. U. Nr 88 poz. 553 z póź.zm.)

Załącznik Nr 2 do Uchwały Nr 34/2014
Okręgowej Rady Pielęgniarek i Położnych w Kaliszu
z dnia 11.06.2014 r. w sprawie przyjęcia procedury
postępowania pielęgniarki/położnej objętej ochroną
przewidzianą dla funkcjonariusza publicznego
w przypadku aresywnego zachowania
pacjenta/rodziny

.....
.....
.....
Kalisz, dnia

(dane pokrzywdzonej pielęgniarki/położnej)

.....
.....
(dane jednostki Policji lub Prokuratury)

ZAWIADOMIENIE

O POPEŁNIENIU PRZESTĘPSTWA WOBEC FUNKCJONARIUSZA PUBLICZNEGO

Na podstawie art. 11 ust.2 ustawy z dnia 15 lipca 2011r. o zawodach pielęgniarki i położnej
zawiadamiam, że w dniu
(data, godzina)

W
(miejsce popełnienia przestępstwa)

.....
.....
(imię, nazwisko sprawcy, ewent.adres lub w przypadku braku danych osobowych opis wyglądu sprawcy)

podczas i w związku z
(rodzaj wykonywanych świadczeń zdrowotnych)

dokonał:

.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....
.....

(opis zachowania przestępczego – opisać zwięźle stan faktyczny oraz zachowanie sprawcy, które zdaniem zawiadamiającego nosi cechy przestępstwa i ewentualnie podać dowody i świadków na poparcie swoich twierdzeń).

W związku z powyższym wnoszę o wszczęcie w powyższej sprawie postępowania przygotowawczego.

Świadek: imię i nazwisko, adres/ stanowisko
.....
.....

.....
(podpis pokrzywdzonej pielęgniarce/położnej)

.....
(czytelny podpis osoby przyjmującej zgłoszenie)